

Zobecňování

eFocus

Před několika týdny jsem byl ze strany EPRAVO.CZ Digital požádán o sepsání sloupku či glosy na libovolné téma, které mě trápí či zajímá ve vztahu k justici. Jako praktikující advokát a vyučující na právnické fakultě, píšící zejména odborná právní pojednání a stati, jsem v tu chvíli nabyl dojmu, že se vzhledem k požadovanému rozsahu glosy, bude jednat o velmi snadný úkol. Když jsem však po třech týdnech přemýšlení neměl napsané ani slovo, pochopil jsem, že to tak snadné nebude.

Jít na to vědecky, tedy například zjistit co přesně vlastně znamená slovo „justice“ také k ničemu nevedlo, až na to, že jsem se dozvěděl zcela nepodstatnou novou skutečnost, že justice je (mimo jiné), také zastaralým pojmenováním pro šibenici, a otázku co mě trápí na šibenici, doufám nebudu muset nikdy řešit.

Po delším a velmi neplodném přemýšlení jsem dospěl k názoru, že témat, která mě ve vztahu k justici trápí či zajímají, je velké množství a jsou obsáhlá. Stručně popsat by i jen jedno z nich lze jen velmi těžko, aniž bych se dopouštěl zobecňování. To mě přivedlo na myšlenku, že zobecňování je, obzvlášť v poslední době, oblíbenou disciplínou nejen politiků a novinářů, ale i (některých) právníků. Tato generalizace pak často vede k paušalizaci a zkratkovitosti při vyjadřování a následné vytržení jednotlivých vět z kontextu tomu poté ještě nasadí korunu. Například z věty „Málokterá profese jako advokátská vytváří tak velký prostor pro praní špinavých peněz“ utkví v paměti posluchače jen to, že advokáti perou špinavé peníze. Nebo ze slov elitního policisty „Vyčistíme justici a policii“ zůstává pouze pachuť, že celá justice je „prohnilá“.

Mám snad jen já pocit, že se tak děje v poslední době častěji než dříve? Nebo jsou snad něčím jiným než generalizací, vstupující do povědomí velké části národa například vyjádření o tom, že mezi advokáty a státními zástupci zuří válka? A znamená to vše, že se zcela vytrácí nebo již vytratila úcta mezi profesními skupinami působícími v justici?

Z osobního pohledu mám za to, že není možné z celkové množiny právníků vydělovat určité profese. Vždyť v celém lidstvu, národu i profesní skupině, je určité množství lidí lepších či horších, navíc zařazovaných do těchto kategorií subjektivním pohledem každého z nás. Naší profesí je však především právo, jsme právníky. Kdo jiný má vědět o nebezpečí skrytém v paušalizaci a nepřesném jazykovém vyjádření více než my, pro které je pregnantní dikce základním pracovním nástrojem. Komu jinému než nám má být zřejmé, že zobecňovat lze jen do určité míry, protože takřka denně v rámci své činnosti poukazujeme na odlišující okolnosti případů, které jsou navenek takřka shodné. O kolik vděčnější však jsou paušalizující zkratky, zakořeněné v obecném povědomí, jako například, že soudci jsou úplatní, advokáti všehoschopní, exekutoři bezcitní atd. Jedná se přitom o obdobu nepravdivých výchozích výroků typu slavné věty z učebnic logiky „Všichni Kréťané lžou“.

Optimisticky se domnívám, že se dá stále proti tomu bojovat a je za co bojovat. Podle mého názoru by právníkům obecně (ach to zobecňování) mělo být takové paušalizování, vzhledem k výše uvedenému, cizí. Proto bychom měli ve společnosti hájit všechny právnické profese, nejen tu svou, a to nejenom proto, že advokát se může stát soudcem nebo obráceně.

Na závěr lze, v tomto vánočním čase, který je tradičně časem smíření, popřát nám všem, abychom si

stále připomínali, že nejsme pouze advokáti, státní zástupci, exekutoři, soudci nebo dalšími právní profesí, ale především právníci.

A na úplný závěr chci zdůraznit své odhodlání bojovat proti generalizujícímu rčení, že „právníci nemají smysl pro humor“, na všech vánočních večírcích, kterých se letos zúčastním, a doufám, že se také připojíte.

JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D.,
advokát
Advokátní kancelář ERHARTOVÁ VÍTEK & PARTNERS

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - prosinec 2015.

Nové číslo EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store, Google Play a Windows Store, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, stačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis – dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu – aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)